

A group of children are sitting around a large sheet of white paper, drawing various school supplies and objects. The drawings include a globe, a microscope, a clock, a ruler, a pair of scissors, a backpack, a laptop, a calculator, a bell, a stack of books, a magnifying glass, a girl, and a boy. The children are using markers and pencils to create their drawings. The scene is brightly lit, and the children appear to be engaged and focused on their work.

Fleirspråklege barn og arbeid med språkmiljø i barnehagen

Professor Hilde Hofslundsengen, HVL

Hva er språk?

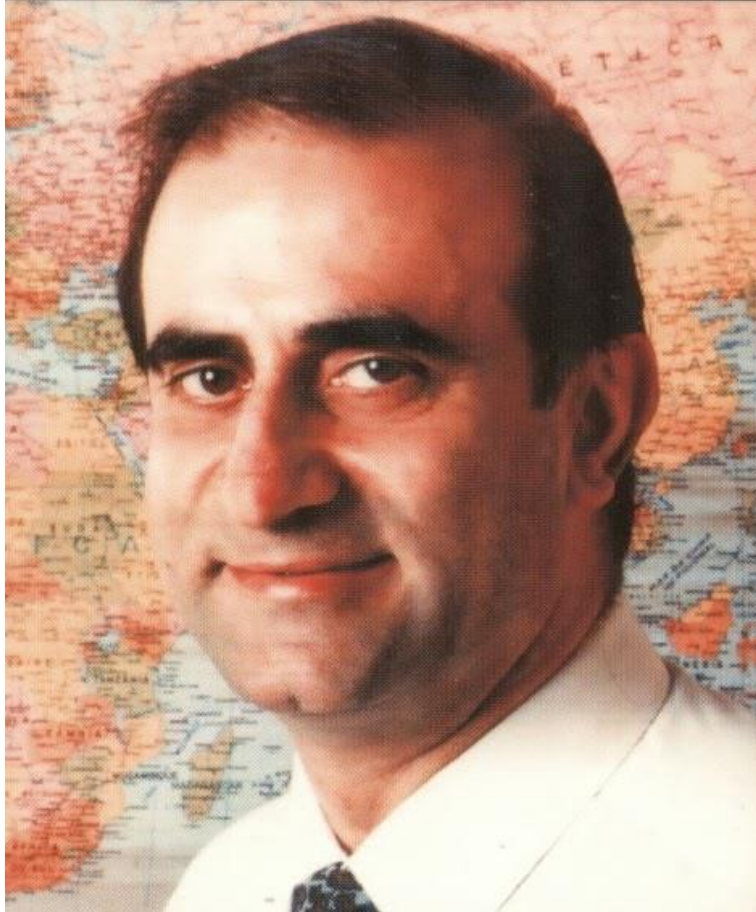
- *Språket är den länken som vi har mellan människor (Skutnabb-Kangas 1986)*
- Språk er kommunikasjon
- Kode – et system for å formidle tanker, følelser og ideer
- Språk er et redskap for tanken
- Kulturarv og identitet. Språk er en viktig del av vår identitet og kultur.

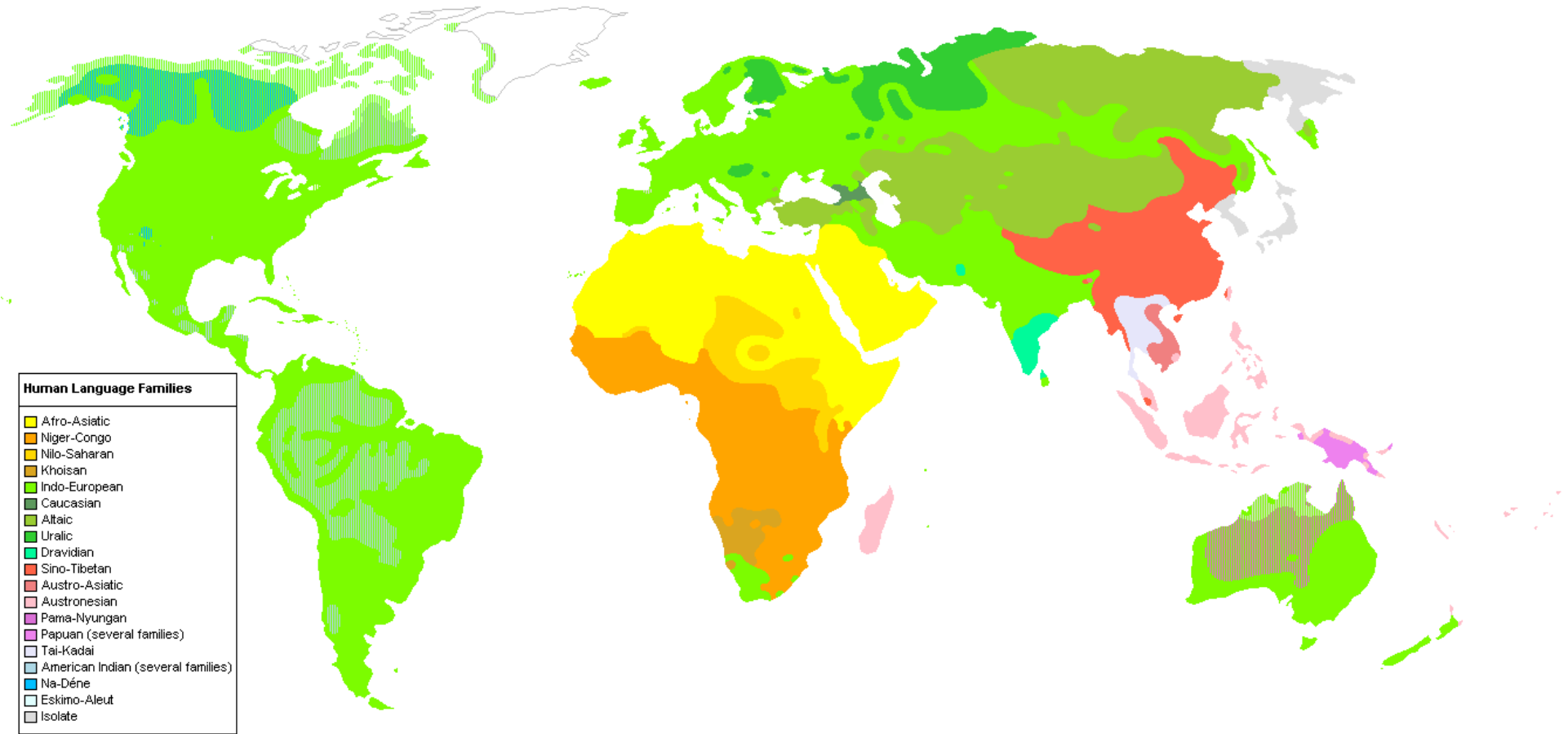
Ulike former for flerspråklighet

Kan det bli for mange språk?

- Ziad Fazah fra Liberia
- Hevdet å snakke 59 ulike språk
- Guinness Book of World Records i 1998

Mangfold i barnehagen 2024

- Minoritetsspråklige barn på Vestlandet utgjør 15,5 prosent av barna i barnehagen
- Flyktninger (Ukraina), familiegjenforening og arbeidsinnvandring
- På landsnivå er det flest innvandrere fra:
- Polen, Ukraina, Litauen, Syria og Sverige

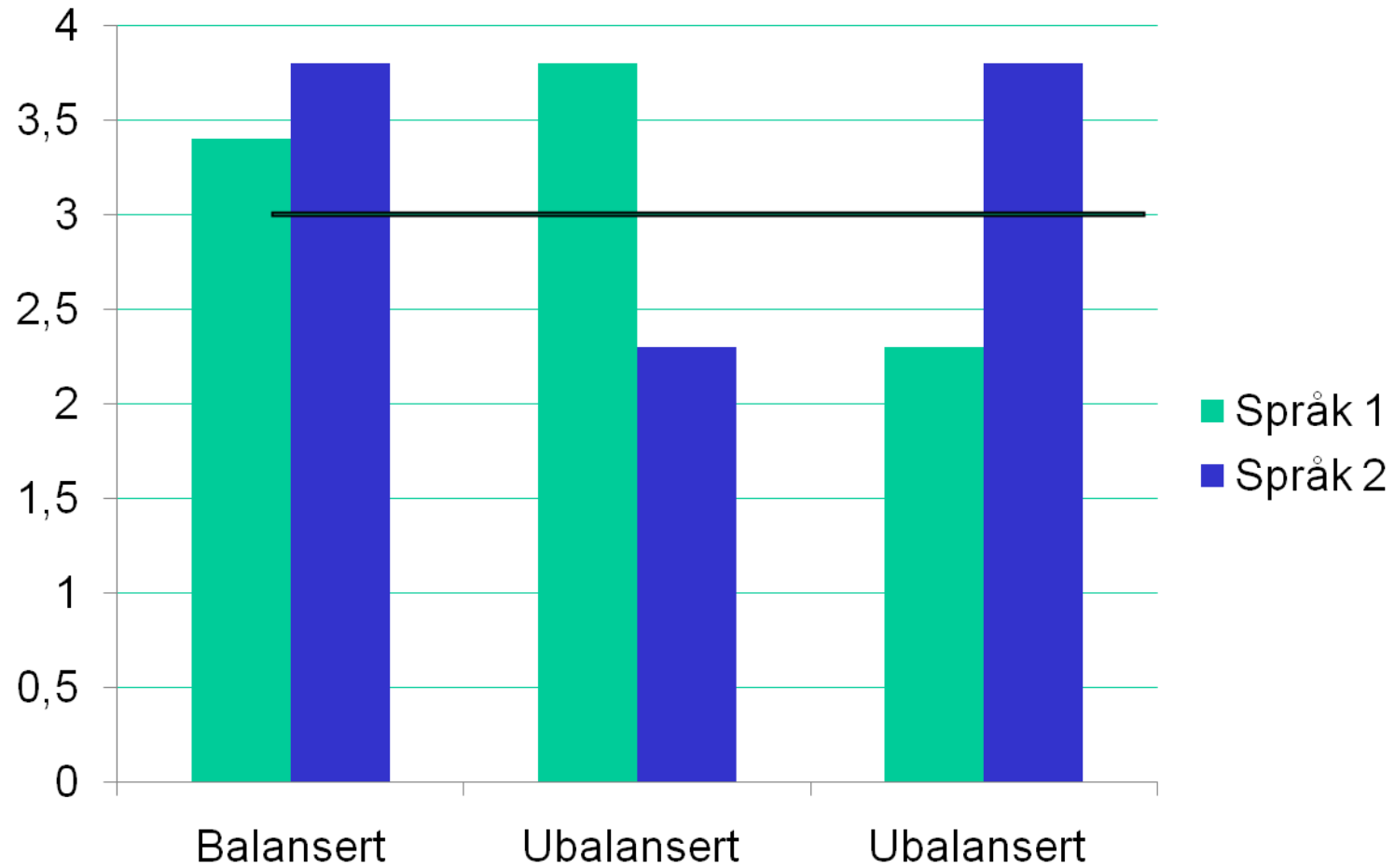

Mellomspråk er ofte enkle og ustabile!

-
- Bøying: bruker bare grunnform *bo*, ikke *bor*
  - Syntaks: kutter småord *Jeg glemte/ jeg glemte det*
  - *Gå til skulen, gå til oslo, gå til afrika, gå til senga*
  - Tverrspråklig påvirket: *I går jeg gikk til skole*

Balansert tospråklighet

Subtraktiv tospråklighet

- S2 overtar for S1

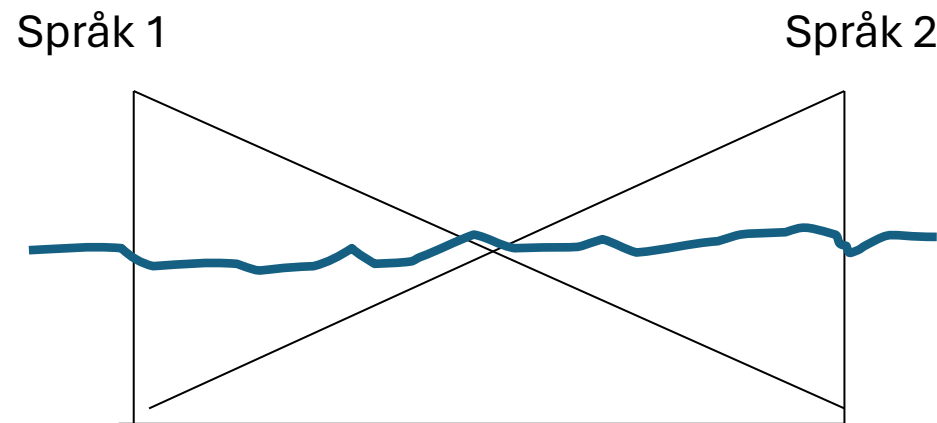

Additiv tospråklighet

- S2 blir lagt til. S1 fortsetter å utvikle seg. Funksjonell tospråklighet

Cummins isfjell

Felles underliggende ferdighet

Uansett språk – tankene stammer fra samme underliggende kognitiv mekanisme.

Flerspråklige barna er i risiko for å ha svakere andrespråksvokabular enn enspråklige barn

Measures	Kindergarten (five years old)					School (six years old)				
	ML Norwegian		L2 learners		ML-L2 difference <i>d</i>	ML Norwegian		L2 learners		ML-L2 difference <i>d</i>
	<i>M</i> (SD)	<i>α</i>	<i>M</i> (SD)	<i>A</i>		<i>M</i> (SD)	<i>α</i>	<i>M</i> (SD)	<i>α</i>	
Voc. breadth N	57.56 (11.44)	.911	32.15 (11.33)	.918	2.232**	73.65 (11.92)	.913	51.11 (13.12)	.926	1.800**
Voc. breadth U/P	–	–	21.27 (9.92)	.908		–	–	28.62 (12.19)	.929	
Voc. depth N	21.25 (5.51)	.747	13.03 (6.70)	.863	1.346**	27.63 (5.37)	.741	20.53 (7.97)	.882	1.064**
Child's use of L2	–	–	3.12 (1.15)	.831	–	–	–	–	–	–

Abstract

Background: This study examines the role of decoding and vocabulary skills as longitudinal predictors of reading comprehension in young first (L1) and second (L2) language learners.

Methods: Two-group latent growth models were used to assess differences in growth and predictions of growth between the 198 L1 and 90 L2 language learners.

Å lære et andrespråk tar tid!

Journal of Child Language (2021), 48, 717–736
doi:10.1017/S0305000920000495

CAMBRIDGE
UNIVERSITY PRESS

Barn nr.1 2020: 23-38 ISSN 2535-5449

ARTICLE

Language use, home literacy environment, and demography: Predicting vocabulary skills among diverse young dual language learners in Norway

Veslemøy RYDLAND* and Vibeke GRØVER

Department of Education, University of Oslo

*Corresponding author: Professor Veslemøy Rydland Department of Education University of Oslo P.O.

Box 1092 Blindern 0317 OSLO Norway

Email: veslemoy.rydland@iped.uio.no

(Received 25 June 2019; revised 29 March 2020; accepted 23 July 2020;
first published online 7 October 2020)

Introduction

From a socio-cultural perspective, language offers a means for children to communicate with and learn from others through interaction: language is the medium through which young children are provided cognitive, social, and emotional support in interactions with caregivers, siblings, and peers; and children characterized as dual language learners (DLLs) have in common that they receive this developmental support in two different languages. However, due to variations in socioeconomic factors, ethnic/immigration background, and language socialization practices, DLLs display

Betydningen av språkmiljøet hjemme for barnehagebarns andrespråklæring

Hilde Hofslundsengen, Sigrid Bøyum og Kjersti Sandnes Haukedal

Sammendrag

Hensikten med studien var å undersøke sammenhenger mellom språklige hjemmemiljø og flerspråklige barnehagebarns andrespråkferdigheter. Utvalget bestod av 71 barn med norsk som andrespråk (gjennomsnittsalder: 5,2 år; 33 jenter og 38 gutter). Språklig hjemmemiljø ble undersøkt med spørreskjema til foreldrene, mens andrespråkferdighetene ble undersøkt ved hjelp av et testbatteri. Resultatene viste signifikante sammenhenger mellom andrespråkvokabular, narrative ferdigheter og fonembevissthet. Det var stor variasjon i hvor mye foreldrene leste for barna og hvor mange barnebøker de hadde hjemme. I halvparten av hjemmene leste de høyt på begge språk, noe som hadde signifikant positiv sammenheng med barnas andrespråkvokabular og fonembevissthet. Foreldrenes utdanning hadde sammenheng med tid til høytlesing og antall barnebøker på førstespråket. Barnas alder, men ikke kjønn, korrelerte med andrespråkferdighetene. Samlet viser resultatene at høytlesing hjemme påvirker fonembevissthet, men at det som sterkest predikerte barnas andrespråkferdigheter var hvor lenge barna hadde gått i barnehage.

Nøkkelord: Hjemmemiljø; andrespråk; barnehage; språketimulering; høytlesing

Hvordan kan vi styrke vokabularet til flerspråklige barn?

Hva gjør vi i vår barnehage?

Hva sier forskningen?

Vokabularintervensjoner for barnehagebarn (Hjetland et al., 2023)

- Vi gikk gjennom 10353 forskningsartikler!
- Kriterier: RCT, under seks år, kontrollgruppe med ordinært opplegg
- Utvalg: 12 RCT studier, 1943 deltakere.
- To av studiene var norske, syv var fra USA, en fra Canada, Kina og Nederland
- Intervensjonene var i smågrupper, med 3-4 barn. Varighet 80 min pr uke (range: 24-120 min)

Høytlesing med nøkkelord (tier 2)

- Type 1 ord (tier 1):
hverdagspråk. For eksempel
bil, vase, dusje
- Type 2 ord: mer spesifikke
(ulykkelig, struktur, formulere)
- Type 3 ord: fagspesifikke
(fotosyntese, lovgivning, aorta)

- **Dyr**

Uke 5: Karsten og Petra på
Bondegård

- Ordentlig, fremdeles, om bord,
rekker

Uke 6: Petra får hund

- Sjeldent, vanskelig, skade

Uke 7: Gruffalo

- Fornøyd, livrett, svans, forskrekket

(læringsbloggen, Melby-Lervåg)

Hjetland et al. forts

- Måling av trente ord (nøkkelord): stor effekt reseptivt (0.97) og ekspressivt (0.86) MEN liten sikkerhet på målingen!
- Måling av andre ord: liten effekt reseptivt MEN liten sikkerhet på målingen! (0.29) og ekspressivt (0.10) og moderat sikkerhet
- Ingen effekt på lytteforståelse
- Moderat effekt på narrative ferdigheter (0.37, moderat sikkerhet)

Et stykke oppe i lia fikk bukkene plutselig øye på et nytt skilt.

«Badeland», sto det. Pila pekte bortover mot venstre.

– Kan vi ikke heller dra dit i år? spurte den mellomste bukken. – Det er så kjedelig oppe på setra. Bare gå der og bre-e-e-ke hele sommeren.

– **Please?** sa den minste. – Da trenger vi ikke gå over brua heller. Det er så skummelt med det trollet.

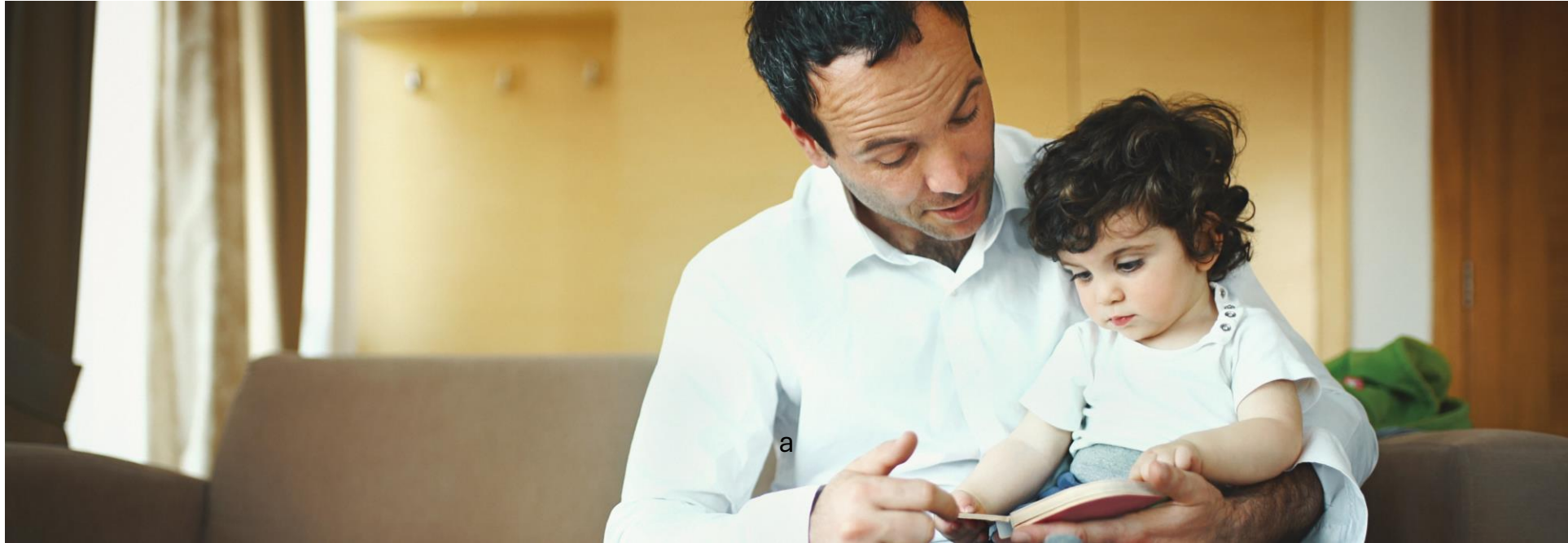
Den største bukken strøk seg gjennom skjegget.

– Tja-a-a, vi kan gå bortom og se, men jeg lover ikke noe, sa han.

Høytlesing

- Les glede og kos
- Leseopplæring
- Kultur
- Skriftspråk

Barnehagelærers praksis og syn på høytlesing i nordiske flerspråklige barnehager

Hilde Hofslundsengen, HVL (medforfattere Maria Magnusson, Martina Norling, Sofie Tjæru, Hanne Næss Hjetland & Tarja Alatalo)

Forskningsspørsmål

Følgende forskningsspørsmål ble undersøkt:

- Hvor mye rapporterer barnehagelærere med mange flerspråklige barn at de leser sammenlignet med barnehagelærere med færre flerspråklige barn?
- Er det forskjeller på hva barnehagelærere med mange flerspråklige barn på avdelingen sammenlignet med færre flerspråklige barn i holdninger til å legge til rette for høytlesing?
- Er det forskjeller på hva barnehagelærere med mange flerspråklige barn på avdelingen sammenlignet med færre flerspråklige barn i å legge til rette for dialogisk høytlesing?
- I hvilken grad velger barnehagelærere med flerspråklige barn på avdelingen en annen bok til høytlesing for flerspråklige barn? I så fall, hva karakteriserer begrunnelser for et annet bokvalg?

Metode

- Utvalg: 170 barnehagelærere (Finland = 38, Norge = 69: Sverige = 63). Gjennomsnittlig arbeidet i 15,12 år (range 0-39). Gjennomsnittlig 4,6 barn pr avdeling som var flerspråklige (27%; 1-30 barn)
- Spørreskjema og literacy praksis, her særlig høytlesing.
- Både kvantitative (deskriptiv statistikk, Pearsons's Chi-square tester) og kvalitative analyser (innholdsanalyse Elo & Kyngäs, 2008; med literacy-praksis og transspråking som teoretisk utgangspunkt)
- Delt gruppen med cut-off på 30% flerspråklige barn på avdelingen. Mer enn 30% flerspråklige ville gi økt mangfold og flere språk som barnehagelærer sannsynligvis ikke kunne snakke

Rapportert høytlesing

	Never	Once a week	Twice a week	3 times a week	Every day	Mean (SD); median
Total sample (N = 167)	1 (1%)	17 (10%)	21 (12%)	47 (28%)	81 (49%)	3.14 (1.03); 3
Teachers with less than 30% multilingual children (n = 112)	1 (1%)	12 (11%)	14 (13%)	34 (30%)	51 (45%)	3.09 (1.05); 3
Teachers with more than 30% multilingual children (n = 55)	-	5 (9%)	7 (13%)	13 (24%)	30 (54%)	3.24 (1); 4

Fasilitere høytlesing & dialogisk lesing

	Teachers with less than 30% Mean (SD)	Teachers with over 30% Mean (SD)	t-test	d
(a) Facilitating read-aloud items				
- - It is necessary to have a goal with the read-aloud.	3.01 (0.77)	3.27 (0.73)	-2.12*	.76
- - The book needs to be at an appropriate level for the children.	3.56 (0.58)	3.24 (0.84)	2.90**	.67
- - The book needs to engage the children.	3.5 (0.58)	3.35 (0.82)	1.37	.67
(b) Dialogic reading style	10.06 (1.49)	10.69 (1.30)	-2.68* *	1.43

64 (38%) barnehagelærere valgte andre bøker for flerspråklige barn

The reading style for the multilingual child	Views about read-aloud for multilingual children	Translanguaging function
<p>Simpler books</p> <ul style="list-style-type: none"> - Books with less text - We start at a lower level <p>Lots of illustrations</p> <ul style="list-style-type: none"> - Multilingual children need less text and more pictures. Swedish children need much text and fewer pictures. <p>Pointing, telling, and talking</p> <ul style="list-style-type: none"> - We talk about, point out, explain, and label pictures. - Adjust the reading to the child. Simplify, tell, and talk about the content. 	<p>Individual adjustment</p> <ul style="list-style-type: none"> - It needs to be balanced for the children, to find a book that is challenging for them with strong language but easy enough for children with weaker language skills. <p>Create interest and motivation</p> <ul style="list-style-type: none"> - It depends on their understanding. I want it to be on a level that makes it merry and rewarding for that child. <p>Attitudes and ideas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Many languages can affect language learning. Children with more languages often need to strengthen their languages. 	<p>Symbolic function</p> <ul style="list-style-type: none"> - We need to consider their first languages, and what language skills they have. <p>Scaffolding function</p> <ul style="list-style-type: none"> - We have books for different first languages with the Swedish text underneath.

Diskusjon

- Leser like mye – gjennomsnittlig 3 ganger i uken. Er det nok når vi vet hvor effektiv lesing er for språktilegnelse?
- Få forskjeller mellom barnehagelærere i syn på høytlesing, opptatt av at barna skal være aktive og engasjert.
- Interessant at barnehagelærere med flest flerspråklige barn var signifikant mindre opptatt av at boken måtte være på et passende nivå
- 38% valgte en annen bok og begrunnet det med behov for enkle bøker, mer bilder og en lesestil med peking og fortelling fremfor lesing. Mer mot undervisningstonen (Palludan, 2007) -> hva med sosial rettferdighet? Mindre «boklige» samtaler, mindre forberedt før skolestart?
- Transspråking – noen spor! Men i større grad ser det ut som om barna blir oppfattet som «i risiko og hjelpetrengende», enn som barn med et repertoar av språk
- Profesjonsutfordring – balansere mellom to normer – både være mediatorer for majoritets språk og kultur, og samtidig støtte flerspråklighet og mangfold

Fersk forskning!

Ressurs og mangel: Barnehagelærarars oppfatningar av det komplekse språkarbeidet i den fleispråklege barnehagen

Randi Høyland* & Hilde Christine Hofslundsen
Høgskulen på Vestlandet, Noreg

*Korrespondanse: Randi Høyland, e-post: randi.hoyland@hvl.no

Samandrag

Denne studien undersøker barnehagelærarars forteljingar om språkarbeid med fleispråklege barn i barnehagen. Målet med studien var å få innsikt i barnehagelærarars oppfatningar som dei byggjer praksisen med fleispråklege barn i barnehagen på. Fire fokusgruppeintervju med totalt 20 barnehagelærarar blei gjennomførte. Den narrative analysen identifiserte fire sentrale tolkingsrepertoar for barnehagelærararane oppfatningar av fleispråkleg praksis: det ressursprega, det kompensatoriske, det monospråklege og det profesjonelle avmactsrepertoaret. Tolkingsrepertoara kom til syne i alle fire intervju, og dette tyder på eit mønster i oppfatningane. Tolkingsrepertoara var ikkje gjensidig utelukkande, til dømes kunne barnehagelærarar både gi uttrykk for å oppfatte fleispråklegheit som ressurs og samtidig kjenne avmakt i si eiga rolle. Likeeins blei norskspråkleg utvikling trekt fram som målsetting for barnehagens språkarbeid samtidig som deltakarane fortalte om spontane transspråkingsaktivitetar. Dette tyder på ein variert og kompleks språkpraksis bygd på både formell og erfaringsbasert kompetanse og personlege oppfatningar. Funna gir inn-

Hva forteller denne forskningen oss, samlet sett?

- Hvordan er vår praksis?
- Hvordan støtter vi barnas vokabularutvikling?
- Hvilke bøker velger dere når dere skal lese?
- Hvordan planlegger dere nøkkelord og tema?
- Hvordan viser det fysiske miljøet i barnehagen deres prioriteringer – og vises det at det er en flerspråklig barnehage?